

ความชอบธรรมของการยกเลิกสัญญาในวงการฟุตบอลอาชีพภายใต้กฎระเบียบของ
ฟีฟ่าและคำตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา

ปริญา ขวัญเมืองวานิช

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

บทความนี้วิเคราะห์ความชอบธรรมในการยกเลิกสัญญาของนักฟุตบอลอาชีพภายใต้ข้อกล่าวหาการ
บังคับให้ลงนามยินยอม โดยอิงตามกฎหมายของฟีฟ่า (FIFA) และแนวปฏิบัติของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา
(CAS) ซึ่งมุ่งเน้นการปกป้องสิทธินักกีฬาและส่งเสริมความเป็นธรรมในระดับสากล เนื้อหานำเสนอแนวทางใน
การพิสูจน์ว่าการยกเลิกสัญญามาจากการบังคับ พร้อมวิเคราะห์กรณีศึกษาเพื่อให้เข้าใจแนวปฏิบัติที่เหมาะสม
ในสถานการณ์ดังกล่าว ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุผลที่ชัดเจนหรือเกิดจากการ
บังคับสามารถทำให้ข้อตกลงถือเป็นโมฆะ และนักกีฬามีสิทธิ์เรียกร้องค่าชดเชย เช่น ค่าจ้างที่เหลืออยู่หรือ
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามกรอบของ FIFA และ CAS บทความนี้เน้นว่าการรักษาความยุติธรรมในกระบวนการยกเลิก
สัญญาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดข้อพิพาทและสร้างมาตรฐานการเจรจาที่โปร่งใสในวงการฟุตบอลอาชีพ สโมสร
และนักกีฬาจึงควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของ FIFA อย่างเคร่งครัดเพื่อลดความขัดแย้งและรักษาสีธรรมตาม
สัญญา

คำสำคัญ: การชดเชย; การยกเลิกสัญญา; ฟีฟ่า; ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา; สิทธินักกีฬา

THE LEGITIMACY OF CONTRACT TERMINATION IN PROFESSIONAL FOOTBALL UNDER FIFA REGULATIONS AND CAS RULINGS

Parinya Kwanmuangvanich

College of Innovation and Management Suan Sunandha Rajabhat University

---

Abstract

This article analyzes the legitimacy of terminating professional football players' contracts under allegations of coercion to sign consent agreements, based on FIFA regulations and the practices of the Court of Arbitration for Sport (CAS). It emphasizes the protection of athletes' rights and the promotion of fairness at the international level. The content presents methods to prove that contract termination resulted from coercion and examines case studies to illustrate appropriate practices in such situations. The findings indicate that contract termination without clear justification or arising from coercion can render agreements void. Athletes are entitled to claim compensation, such as outstanding wages or other costs, under FIFA and CAS frameworks. This article highlights that ensuring justice in the process of contract termination is crucial for reducing disputes and establishing transparent negotiation standards in professional football. Clubs and players should strictly adhere to FIFA regulations to minimize conflicts and uphold contractual rights.

Keywords: Compensation; Contract Termination; FIFA; Court of Arbitration for Sport; Athlete Rights

บทนำ

การยกเลิกสัญญาในวงการฟุตบอลอาชีพเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของทั้งสโมสรและนักเตะ ในขณะที่ยกเลิกสัญญาเป็นข้อตกลงที่ควรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควรและการใช้วิธีการบังคับหรือข่มขู่นักเตะให้ยอมรับข้อตกลง กลายเป็นปัญหาที่พบมากขึ้นในวงการฟุตบอลอาชีพ ฟีฟ่า (FIFA) ได้ออกกฎระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายของผู้เล่น (Regulations on the Status and Transfer of Players หรือ RSTP) เพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการเจรจายกเลิกสัญญาระหว่างสโมสรและนักเตะโดยคำนึงถึงความเสมอภาคและสิทธิตามกฎหมายของนักเตะ (FIFA, 2023) ในประเทศไทย นักฟุตบอลอาชีพที่ถูกยกเลิกสัญญามักได้รับค่าชดเชยเพียงสามเดือนของเงินเดือน โดยหลักการชดเชยดังกล่าวมาจากกฎหมายแรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 แต่ในกรณีของสัญญาระหว่างประเทศ ฟีฟ่ามีข้อกำหนดชัดเจนว่าหากสัญญาถูกยกเลิกโดยไม่มีเหตุอันควร สโมสรต้องชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับนักเตะ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ค่าจ้างที่เหลืออยู่ตามสัญญา ค่าธรรมเนียมการโอนย้าย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทความนี้จึงมุ่งหวังที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปกป้องสิทธินักเตะจากการถูกบังคับให้ยกเลิกสัญญา และนำเสนอกรณีศึกษาเพื่อเป็นตัวอย่างในการพิสูจน์ว่าการบังคับข่มขู่ในการยกเลิกสัญญามีผลกระทบอย่างไรต่อนักเตะ นอกจากนี้ บทความจะวิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากกฎระเบียบฟีฟ่าและคำตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS) เพื่อให้เห็นภาพรวมของปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการฟุตบอลอาชีพ

การยกเลิกสัญญาในวงการฟุตบอลอาชีพ

ในการศึกษาเรื่องการยกเลิกสัญญาในวงการฟุตบอลอาชีพ หนึ่งในประเด็นสำคัญที่ควรทำความเข้าใจเบื้องต้นคือหลักการและกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธินักเตะและให้ความยุติธรรมในการเจรจายกเลิกสัญญา ในบริบทของประเทศไทย การคุ้มครองสิทธินักเตะยังอยู่ภายใต้กฎหมายแรงงานไทย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดแนวทางและหลักการสำหรับการคุ้มครองแรงงาน รวมถึงการเลิกจ้างงานและการชดเชยค่าเสียหายเมื่อมีการเลิกจ้างโดยไม่มีเหตุอันควร กฎหมายนี้ช่วยสร้างมาตรฐานสำหรับการชดเชยที่เหมาะสมในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างโดยไม่ได้แจ้งเหตุผลที่เพียงพอ หรือในกรณีที่ลูกจ้างถูกกดดันหรือข่มขู่ให้ยอมรับการยกเลิกสัญญา

และฟีฟ่า (FIFA) ซึ่งเป็นองค์กรที่ควบคุมและกำกับการทำงานของวงการฟุตบอลทั่วโลก ได้กำหนดกฎระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายผู้เล่น (Regulations on the Status and Transfer of Players - RSTP) ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการเจรจาสัญญาระหว่างนักเตะและสโมสร โดยเฉพาะในกรณีการยกเลิกสัญญา ซึ่งฟีฟ่าได้ระบุแนวทางการคุ้มครองสิทธิของนักเตะในกรณีที่มีการกดดันหรือบังคับให้ยกเลิกสัญญา นอกจากนี้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยฟีฟ่าแล้ว ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS) ยังมีบทบาทสำคัญในการตีความข้อกฎหมายและพิจารณาข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกสัญญาในวงการฟุตบอล ศาล CAS สามารถเข้ามาตัดสินคดีและบังคับใช้แนวทางการชดเชยได้หากมีการละเมิดสิทธินักเตะ โดยการพิจารณาของ CAS มักมุ่งเน้นไปที่การตรวจสอบความเป็นธรรมในการเจรจาสัญญา และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของฟีฟ่าที่ได้ระบุไว้

หลักการชดเชยดังกล่าวตามที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน (Department of Labour Protection and Welfare, 1998) ได้ระบุไว้มีรายละเอียดดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 118 กำหนดอัตราค่าชดเชยที่นายจ้างต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อมีการเลิกจ้าง ดังนี้

- **ทำงานครบ 120 วัน แต่ไม่ครบ 1 ปี:** ได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน
- **ทำงานครบ 1 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปี:** ได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 90 วัน
- **ทำงานครบ 3 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี:** ได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 180 วัน
- **ทำงานครบ 6 ปี แต่ไม่ครบ 10 ปี:** ได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 240 วัน
- **ทำงานครบ 10 ปีขึ้นไป:** ได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 300 วัน

ในกรณีที่ลูกจ้างทำงานมาแล้ว 3 เดือน (90 วัน) แต่ไม่ครบ 120 วัน หากนายจ้างเลิกจ้าง ลูกจ้างจะไม่ได้รับค่าชดเชยตามมาตรา 118 เนื่องจากยังไม่ครบเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม นายจ้างยังคงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอื่น ๆ ของกฎหมายแรงงาน เช่น การแจ้งล่วงหน้าและการจ่ายค่าจ้างค้างจ่ายให้ครบถ้วน

ในกรณีของนักฟุตบอลอาชีพที่มีสัญญาจ้างงานระบุระยะเวลาอย่างชัดเจน สมาพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (FIFA) ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญาและการชดเชยไว้ใน "Regulations on the Status and Transfer of Players" (RSTP) โดยเฉพาะในมาตรา 17 (FIFA, 2003) ซึ่งกล่าวถึงผลที่ตามมาจากการยกเลิกสัญญาในกรณีที่สโมสรฟุตบอลยกเลิกสัญญากับนักเตะโดยไม่มีเหตุอันควร

1. การชดเชยในกรณีการยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควร:

มาตรา 17 ของ RSTP ระบุว่าสโมสรที่ยกเลิกสัญญากับนักเตะโดยไม่มีเหตุอันควรมีหน้าที่ต้องชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับนักเตะ การชดเชยนี้จะพิจารณาจากองค์ประกอบหลายประการ เช่น ค่าจ้างที่นักเตะควรจะได้รับจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาสัญญา ค่าธรรมเนียมในการโอนย้าย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเซ็นสัญญา และค่าเสียหายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างองค์ประกอบที่ใช้ในการคำนวณค่าชดเชย ได้แก่:

- **ค่าจ้างที่เหลืออยู่** มูลค่าที่นักเตะจะได้รับหากสัญญาไม่ถูกยกเลิก
- **ค่าธรรมเนียมการโอนย้าย** ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการโอนย้าย รวมถึงค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเดิม
- **ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม** เช่น ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นฐาน ค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่นักเตะต้องแบกรับเมื่อเข้าร่วมกับสโมสรใหม่

2. การคุ้มครองช่วงเวลาสัญญา (Protected Period)

FIFA RSTP กำหนดช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องว่า "ช่วงเวลาคุ้มครอง" สำหรับนักเตะที่เซ็นสัญญาใหม่ โดยสำหรับผู้เล่นที่อายุต่ำกว่า 28 ปี ช่วงเวลาคุ้มครองจะอยู่ที่ 3 ปีแรกของสัญญา ส่วนสำหรับผู้เล่นอายุ 28 ปีขึ้นไป ช่วงเวลาคุ้มครองนี้จะอยู่ที่ 2 ปีแรกของสัญญา

ในช่วงเวลาคุ้มครองนี้ การยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควรจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่า โดยเฉพาะการถูกบังคับให้ชดเชยเต็มจำนวน และอาจมีบทลงโทษทางการกีฬาเพิ่มเติม เช่น การห้ามลงทะเบียนนักเตะใหม่ หรือการห้ามผู้เล่นลงแข่งขันชั่วคราว

3. การลงโทษทางการกีฬา (Sporting Sanctions)

มาตรา 17 ระบุเพิ่มเติมว่าการยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควรสามารถนำไปสู่การลงโทษทางการกีฬา โดยสโมสรที่ละเมิดข้อตกลงอาจถูกห้ามลงทะเบียนนักเตะใหม่ในตลาดการโอนย้ายถัดไปเป็นระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ นักเตะที่ยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควรอาจถูกห้ามลงแข่งขันในระยะเวลา 4 - 6 เดือน

ข้อกำหนดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพและความเป็นธรรมในวงการฟุตบอล โดยให้ทั้งสโมสรและนักฟุตบอลปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัด (FIFA, 2023)

การตีความและการบังคับใช้ของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS) มีบทบาทสำคัญในการจัดการข้อพิพาทเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญาของนักฟุตบอลอาชีพ โดยอิงจากกฎระเบียบของฟีฟ่า มาตรา 17 ของ Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP) การตีความข้อกำหนดของมาตรา 17 โดย CAS มุ่งเน้นการตรวจสอบความเป็นธรรมและการคุ้มครองสิทธิของนักกีฬา ซึ่งรวมถึงองค์ประกอบดังนี้:

1. การตรวจสอบเจตนาของสโมสรและการยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควร

CAS จะตรวจสอบเจตนาของสโมสรในการยกเลิกสัญญา หากพบว่ามีกรกระทำที่ละเมิดสิทธิของนักกีฬา CAS อาจพิจารณาว่าเป็นการยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควร ซึ่งส่งผลให้สโมสรต้องชดเชยค่าเสียหายที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น ในกรณี CAS 2014/A/3684 Leandro da Silva v. Sport Lisboa e Benfica สโมสร Benfica ถูกพิจารณาว่ามีการยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควร โดย CAS สั่งให้สโมสรชดเชยค่าเสียหายให้กับนักเตะเป็นจำนวนเงิน 550,000 ยูโร (CAS, 2015)

2. การคำนวณค่าชดเชยอย่างเป็นธรรม

การตีความของ CAS มุ่งเน้นให้เกิดการคำนวณค่าชดเชยที่เหมาะสม โดยอิงจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ค่าจ้างที่เหลืออยู่ ระยะเวลาที่เหลือของสัญญา และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเซ็นสัญญาแรกเริ่ม ในกรณี CAS 2008/A/1519 & 1520 เกี่ยวกับการยกเลิกสัญญาของ Matuzalem v. Real Zaragoza CAS กำหนดให้สโมสรต้องชดเชยค่าเสียหายที่รวมถึงค่าจ้างที่นักเตะเสียไปเนื่องจากการยกเลิกสัญญา และการประเมินค่าธรรมเนียมการย้ายทีมที่สูญหายไป (CAS, 2009)

3. การพิจารณาพฤติกรรมของนักกีฬาและสโมสร

CAS จะพิจารณาพฤติกรรมของนักกีฬาและสโมสรในช่วงเวลาของสัญญา หากมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นธรรมจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะถูกนำมาพิจารณาในการตัดสินคดี ตัวอย่างเช่น ในคดี CAS 2017/A/5481 ที่เกี่ยวกับการยกเลิกสัญญาของนักเตะที่ถูกแยกจากทีมและไม่ได้มีโอกาสในการลงสนาม CAS พิจารณาว่าสโมสรมีพฤติกรรมไม่เป็นธรรมและส่งผลให้นักเตะสามารถยกเลิกสัญญาได้โดยมีสิทธิในการชดเชยเต็มจำนวน (CAS, 2017)

4. บทลงโทษทางการกีฬา

หากพบว่าการยกเลิกสัญญาโดยนักเตะไม่มีเหตุอันควร CAS สามารถสั่งให้มีการลงโทษทางการกีฬา ซึ่งอาจรวมถึงการห้ามนักเตะลงแข่งขันชั่วคราวในช่วงเวลา 4-6 เดือน เพื่อคุ้มครองความมั่นคงของสัญญา ตัวอย่างเช่น ในกรณีของ Webster v. Heart of Midlothian CAS สั่งให้มีการลงโทษนักเตะเพื่อป้องกันไม่ให้นักกีฬายกเลิกสัญญาโดยไม่เป็นธรรม (CAS, 2008)

กรณี Leandro da Silva กับ Sport Lisboa e Benfica (CAS, 2015)

Leandro da Silva นักฟุตบอลชาวบราซิลได้เซ็นสัญญากับสโมสร Benfica ในโปรตุเกส แต่สโมสรยกเลิกสัญญาโดยอ้างเหตุผลด้านวินัยโดยไม่มีหลักฐานชัดเจน Leandro da Silva จึงยื่นเรื่องไปยังศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS)

การพิจารณาของ CAS:

CAS ตัดสินว่าการยกเลิกสัญญานี้ไม่มีเหตุอันควร โดยสั่งให้ Benfica ชดเชยเงินจำนวน 550,000 ยูโร โดยพิจารณาจาก: ค่าจ้างที่เหลือตามสัญญา, ระยะเวลาที่เหลือของสัญญา และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเซ็นสัญญา จากกรณีนี้ชี้ให้เห็นว่าหากสโมสรยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุผลหรือหลักฐานที่เพียงพอ จะต้องชดเชยค่าเสียหายแก่นักเตะตามกฎหมายของ FIFA และ CAS เพื่อรักษาความยุติธรรมในวงการฟุตบอลอาชีพ (FIFA, 2023).

Dispute Resolution Chamber (DRC) หรือ คณะกรรมการระงับข้อพิพาท เป็นหน่วยงานของ FIFA ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการพิจารณาและตัดสินข้อพิพาทระหว่างนักฟุตบอลและสโมสร โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับสัญญาและการจ่ายเงิน ซึ่งรวมถึงกรณีที่สโมสรอาจต้องการยกเลิกสัญญาของนักเตะโดยไม่มีเหตุอันควร DRC มีบทบาทสำคัญในการให้ความเป็นธรรมและรักษาสีทึ่ของทั้งนักเตะและสโมสรตามกฎหมายระเบียบที่ FIFA กำหนด (FIFA, 2023)

รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ DRC

1. หน้าที่และอำนาจของ DRC

- DRC มีหน้าที่ในการพิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างนักฟุตบอลและสโมสร ไม่ว่าจะเป็นข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกสัญญา การจ่ายค่าจ้าง หรือปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากความไม่เป็นธรรมในสัญญา DRC จะใช้กฎเกณฑ์และหลักการที่กำหนดโดย FIFA เพื่อให้การตัดสินมีความยุติธรรมต่อทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะในกรณีที่สโมสรยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุผลชัดเจนนักฟุตบอลจะได้รับสิทธิในการยื่นเรื่องเพื่อขอการชดเชยค่าเสียหายผ่านทาง DRC (FIFA, 2023)

2. กระบวนการพิจารณาใน DRC

- เมื่อมีการยื่นข้อพิพาทไปยัง DRC นักฟุตบอลหรือสโมสรที่เกี่ยวข้องจะต้องแสดงหลักฐานและเหตุผลประกอบการร้องเรียนหรือการป้องกันของตน DRC จะทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาตามกฎหมายระเบียบที่ FIFA กำหนด รวมถึงการพิจารณาคำให้การและหลักฐานที่แต่ละฝ่ายเสนอ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ยุติธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (FIFA, 2023)

3. การคุ้มครองสิทธิ์และการชดเชยสำหรับนักฟุตบอล

- หาก DRC พบว่าการยกเลิกสัญญาเป็นไปโดยไม่มีเหตุอันควรหรือไม่ได้รับการสนับสนุนจากหลักฐานที่เพียงพอ DRC อาจมีคำสั่งให้สโมสรชดเชยค่าเสียหายให้กับนักฟุตบอลตามแนวทางที่ FIFA กำหนด ซึ่งการชดเชยอาจครอบคลุมถึงเงินค่าจ้างที่นักเตะควรจะได้รับตามสัญญาและค่าเสียหายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาโดยไม่เป็นธรรม (FIFA, 2023)

4. การอุทธรณ์คำตัดสิน

- หากฝ่ายใดไม่พอใจในคำตัดสินของ DRC สามารถยื่นอุทธรณ์ไปยังศาลอนุญาโตตุลาการทางกีฬา (Court of Arbitration for Sport หรือ CAS) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุดในการพิจารณาคดีและตัดสินข้อพิพาททางการกีฬา CAS จะทำการพิจารณาคดีใหม่และมีอำนาจในการยืนยันหรือยกเลิกคำตัดสินของ DRC (FIFA, 2023)

5. ความสำคัญของ DRC ต่อความเป็นธรรมในวงการฟุตบอล

- การมี DRC ทำให้ระบบการระงับข้อพิพาทในวงการฟุตบอลมีความโปร่งใสและเป็นมาตรฐาน นักฟุตบอลและสโมสรสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนหรือขอคำตัดสินได้อย่างยุติธรรมภายใต้กฎระเบียบที่ FIFA กำหนด โดย DRC ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิ์ของนักฟุตบอล และส่งเสริมความยุติธรรมในการทำสัญญาระหว่างนักกีฬาและสโมสร (FIFA, 2023)

แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันหลายสโมสรในฟุตบอลอาชีพได้มีการเสนอสัญญาในรูปแบบการตกลงร่วมกัน (mutual agreement) เป็นการยุติสัญญาที่เกิดขึ้นเมื่อทั้งสองฝ่าย (นักเตะและสโมสร) เห็นพ้องต้องกันในการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด การยกเลิกสัญญาโดยการตกลงร่วมกันเป็นวิธีการที่เป็นทางการและต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ FIFA ตาม Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP) (FIFA, 2023) ซึ่งจากการกระทำดังกล่าวดูเหมือนว่านักเตะและสโมสรมีความประสงค์ที่จะยกเลิกสัญญาร่วมกัน แต่บางครั้งนักเตะอาจโดนข่มขู่หรือบังคับให้มีการเซ็นยกเลิกสัญญาแบบเป็นการตกลงร่วมกันโดยความสมัครใจ แต่หากพบว่า ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกบังคับให้ยอมรับข้อตกลง CAS อาจพิจารณาว่าการตกลงนั้นเป็นโมฆะได้ (FIFA, 2023)

กรณี CAS 2017/A/5481: การกีดกันทางจิตใจและการยกเลิกสัญญาในวงการฟุตบอล

คดีนี้เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทระหว่าง Cruzeiro E.C. สโมสรจากบราซิล และ Al Wahda FC จากสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กรณีการค้างชำระค่าธรรมเนียมการยืมตัวนักเตะจำนวน 850,000 ยูโร ตามที่กำหนดในสัญญา Al Wahda เรียกร้องค่าปรับล่าช้าในอัตราสูงถึง 10% ต่อเดือน และยื่นเรื่องให้ FIFA พิจารณา (CAS, 2017)

ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS) เน้นย้ำหลักการ “pacta sunt servanda” หรือการเคารพข้อตกลงที่ทำไว้ ศาลตัดสินให้ Cruzeiro ชำระค่าธรรมเนียมตามสัญญา แต่ลดอัตราค่าปรับล่าช้าลงเหลือ 5% ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สมเหตุสมผลกว่า

กรณีนี้ยังสะท้อนถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างซื่อสัตย์ และการป้องกันแรงกดดันทางจิตใจที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้เล่น CAS ชี้ว่า การกีดกันนักกีฬาให้ยอมรับข้อตกลงที่ไม่สมเหตุสมผลขัดต่อ

หลักการความยุติธรรม และมีสิทธิที่จะตัดสินให้ข้อตกลงดังกล่าวเป็นโมฆะ พร้อมกำหนดการชดเชยที่เหมาะสม การตัดสินนี้แสดงถึงบทบาทของ CAS ในการปกป้องสิทธิของนักกีฬาและรักษาความเป็นธรรมในวงการฟุตบอลอาชีพ.

จากกรณีดังกล่าวหากนักฟุตบอลควรรู้สิทธิของตนเองและบันทึกหลักฐานที่เกี่ยวข้องหากพบว่ามี การกีดกันที่ไม่เป็นธรรมจากสโมสร เพื่อที่จะสามารถปกป้องสิทธิของตนเองในกรณีที่เกิดข้อพิพาท การพิสูจน์ว่านักเตะถูกบังคับหรือข่มขู่ให้เซ็นสัญญายกเลิกโดยสมัครใจนั้นอาจจะซับซ้อน แต่สามารถทำได้โดยการรวบรวมหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่านักเตะถูกกดดันหรือข่มขู่ โดยมีวิธีหลักและประเภทของหลักฐานที่สามารถใช้เพื่อสนับสนุนข้อกล่าวหา ดังนี้ (Gardiner, O'Leary, Welch, Boyes, & Naidoo, 2021)

1. คำให้การจากนักเตะ

นักเตะสามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การเซ็นสัญญา โดยอธิบายว่าพวกเขาถูกกดดัน ข่มขู่ หรือถูกบังคับจากทางสโมสรหรือผู้แทนของสโมสรอย่างไร

2. คำให้การของพยาน

บุคคลอื่นที่อยู่ในที่ประชุมหรือการเจรจาเกี่ยวกับการยุติสัญญา เช่น เพื่อนร่วมทีม ทนาย ผู้แทน หรือเจ้าหน้าที่ สามารถให้คำยืนยันได้ว่านักเตะถูกกดดันหรือข่มขู่จริง

3. หลักฐานการสื่อสาร (อีเมล ข้อความ โทรศัพท์)

หากมีการสื่อสารใดๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการข่มขู่ หรือการกดดันจากทางสโมสร เช่น ข้อความหรืออีเมลที่มีเนื้อหาข่มขู่ หรือบอกให้นักเตะรับผลกระทบหากไม่เซ็นสัญญา หรือการบันทึกการสนทนาที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

4. ภาษากายและพฤติกรรมระหว่างการเจรจา

หากมีการเจรจาเรื่องการยกเลิกสัญญาแบบเผชิญหน้า การแสดงพฤติกรรมกดดันหรือข่มขู่ เช่น การใช้เสียงดัง ชูว่าจะดำเนินคดีทางกฎหมาย หรือข่มขู่จะไม่ให้ลงแข่ง ก็อาจถูกนำเสนอเป็นหลักฐานได้ โดยเฉพาะหากมีผู้อื่นเห็นเหตุการณ์

5. การกีดกันอย่างไม่เป็นธรรม

หากมีการข่มขู่ในรูปแบบของการกีดกัน เช่น ไม่ให้ลงฝึกซ้อม ไม่ให้ลงแข่งขัน หรือลดสภาพการทำงานอื่นๆ เพื่อบังคับให้นักเตะยอมเซ็น ก็สามารถใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนได้

6. กำหนดเวลาที่ไม่สมเหตุผลในการตัดสินใจ

หากนักเตะได้รับเวลาที่สั้นมากในการเซ็นสัญญา โดยไม่มีเวลาเพียงพอในการตรวจสอบสัญญาอย่างรอบคอบ นี่อาจเป็นสัญญาณของการบังคับให้เซ็นเอกสาร การมีเอกสารที่แสดงถึงเรื่องนี้ (เช่น อีเมลที่ระบุเส้นตาย) สามารถสนับสนุนข้อกล่าวหานี้ได้

7. ความเครียดทางจิตใจหรืออารมณ์

หากนักเตะประสบกับความเครียดทางจิตใจหรืออารมณ์อย่างรุนแรง (เช่น ความวิตกกังวล หรือภาวะซึมเศร้า) อันเกิดจากพฤติกรรมของสโมสร พวกเขาอาจมีบันทึกทางการแพทย์หรือจิตวิทยาเพื่อสนับสนุนการกล่าวอ้างว่ามีอาการบังคับเกิดขึ้น

8. ความแตกต่างของเงื่อนไขในสัญญา

หากเงื่อนไขของสัญญาเป็นไปในทางที่ไม่เป็นธรรม หรือแย่กว่าที่ควรจะเป็นอย่างมาก นี้อาจแสดงว่านักเตะเซ็นสัญญาภายใต้การบังคับ การเปรียบเทียบเงื่อนไขในสัญญานี้กับสัญญาหรือข้อตกลงมาตรฐานสามารถช่วยแสดงถึงการข่มขู่ได้

หลังจากที่นักเตะสามารถรวบรวมหลักฐานที่แสดงถึงการถูกบังคับหรือข่มขู่ได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปที่นักเตะหรือผู้แทนทางกฎหมายสามารถดำเนินการได้มีดังนี้ (FIFA, 2023)

1. การยื่นเรื่องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นักเตะสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีอำนาจ เช่น ฟิฟ่า (FIFA) หรือศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS) โดยให้รายละเอียดของเหตุการณ์และหลักฐานที่แสดงถึงการข่มขู่ การร้องเรียนอาจรวมถึงข้อเรียกร้องให้ยกเลิกข้อตกลงที่ทำไว้ภายใต้การข่มขู่ และเรียกร้องค่าชดเชยหรือการฟื้นฟูสิทธิ์ตามสัญญาเดิม

2. การพิจารณาคดีและการไกล่เกลี่ย

หลังจากการร้องเรียนถูกยื่นต่อ FIFA หรือ CAS อาจมีการไต่สวนเพื่อพิจารณาคดี หากพบว่านักเตะถูกบังคับหรือข่มขู่จริง หน่วยงานที่พิจารณาคดีอาจมีคำสั่งให้ยกเลิกข้อตกลงที่ทำโดยไม่เป็นธรรม หรือสั่งให้มีการจ่ายค่าชดเชยเพิ่มเติมจากเดิม

3. การปรึกษาทนายความหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายกีฬา

นักเตะควรปรึกษาทนายความหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายกีฬาเพื่อช่วยในกระบวนการร้องเรียนหรือฟ้องร้อง และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปกป้องสิทธิ์ของตนเองตามกฎหมายระเบียบของ FIFA และ CAS การดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านี้จะช่วยให้นักเตะสามารถต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมและรักษาสิทธิ์ของตนเองในกรณีที่ถูกบังคับหรือข่มขู่ให้เซ็นสัญญายกเลิก

4. บทลงโทษทางกฎหมายสำหรับทีม

หากมีการพิสูจน์ว่าทีมกระทำการโดยการข่มขู่หรือบังคับ FIFA หรือ CAS อาจลงโทษทางทีมด้วยการปรับเงิน หรือในบางกรณีอาจถึงขั้นลงโทษการห้ามลงทะเบียนนักเตะใหม่หรืออื่นๆ ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำ

สรุปผล

การคุ้มครองนักฟุตบอลจากการบังคับขู่ในกระบวนการตกลงร่วมกันและการยกเลิกสัญญาอย่างเป็นธรรมถือเป็นหลักการสำคัญที่ ฟิฟ่า (FIFA) ให้ความสำคัญ ภายใต้กฎระเบียบของ *Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP)* มาตรา 17 ฟิฟ่าเน้นให้การตกลงร่วมกันต้องเกิดขึ้นจากความสมัครใจและปราศจากการบังคับ เพื่อปกป้องสิทธินักกีฬาไม่ให้เกิดความเสียหายทางจิตใจและการสูญเสียรายได้ที่ควรได้รับ จากกรณีตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า หากมีการกดดันนักกีฬาให้ตกลงยกเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุอันควร ศาล CAS สามารถพิจารณาให้ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ และให้สโมสรที่เกี่ยวข้องต้องชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตั้งนั้น เพื่อรักษาความยุติธรรมในการยกเลิกสัญญา สโมสรและนักกีฬาจึงควรปฏิบัติตามแนวทางของฟิฟ่า และหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการบังคับในการเจรจา การมีแนวทางที่ชัดเจนและเป็นธรรมในการยกเลิกสัญญา

จะช่วยสร้างความมั่นคงและความไว้วางใจระหว่างนักกีฬาและสโมสรในวงการฟุตบอล และ การบังคับขู่ในกรณีการยกเลิกสัญญาที่มีผลกระทบต่อสิทธิของนักเตะและความเป็นธรรมในวงการฟุตบอลอาชีพ การยกเลิกสัญญาภายใต้เงื่อนไขที่ไม่ยุติธรรมอาจส่งผลเสียต่อความเชื่อมั่นของนักกีฬาและผู้สนับสนุน (CAS, 2017)

การปฏิบัติตามหลักการเจรจาที่เป็นธรรมและการรักษาสิทธิของนักฟุตบอลในกระบวนการยกเลิกสัญญาถือเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนักกีฬา ตัวแทน และสโมสรควรตระหนักถึงบทบาทของตนในการรักษาความยุติธรรมและความเป็นมืออาชีพในทุกขั้นตอน สำหรับนักเตะและตัวแทน การบันทึกการสื่อสารและเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกอย่างอย่างละเอียดจะช่วยปกป้องสิทธิของนักกีฬาในกรณีที่เกิดข้อพิพาท การขอคำปรึกษาทางกฎหมายและการติดตามกฎระเบียบของฟีฟ่าอย่างใกล้ชิดก็จะช่วยให้สามารถป้องกันการละเมิดสิทธิของนักกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับสโมสรการปฏิบัติตามแนวทางของฟีฟ่าในการเจรจาและยกเลิกสัญญาอย่างยุติธรรมจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความไว้วางใจระหว่างนักเตะและสโมสร โดยการหลีกเลี่ยงการบังคับขู่เป็นการแสดงถึงความเป็นมืออาชีพและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีในวงการฟุตบอลการปฏิบัติตามคำแนะนำเหล่านี้จะช่วยสร้างมาตรฐานที่สูงขึ้นในการรักษาเสถียรภาพของสัญญา และส่งเสริมความเป็นธรรมในวงการฟุตบอล

Reference

- Department of Labour Protection and Welfare, Ministry of Labour. (1998). *Labour protection Act B.E. 2541 (1998)*. Retrieved From <https://www.mol.go.th/en/labour-law>
- Fédération Internationale de Football Association (FIFA). (2023). *Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP)*. Retrieved from FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players - SAFA.net
- Gardiner, S., O'Leary, J., Welch, R., Boyes, S., & Naidoo, U. (2021). *Sports law*. London: Routledge.
- Tribunal Arbitral du Sport Court of Arbitration for Sport (CAS). (2008). *CAS 2007/A/1298 Wigan Athletic FC v. Heart of Midlothian & CAS 2007/A/1299 Heart of Midlothian v. Webster & Wigan Athletic FC & CAS 2007/A/1300 Webster v. Heart of Midlothian. Award of 30 January 2008*. Retrieved from <https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/1298,%201299,%201300.pdf>
- Tribunal Arbitral du Sport Court of Arbitration for Sport (CAS). (2009). *CAS 2008/A/1519 & 1520 Matuzalem v. Real Zaragoza SAD & FIFA*. Retrieved from <https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/1519,%201520.pdf>

Tribunal Arbitral du Sport Court of Arbitration for Sport (CAS). (2015). *CAS 2014/A/3684 Leandro da Silva v. Sport Lisboa e Benfica & CAS 2014/A/3693 Sport Lisboa e Benfica v. Leandro da Silva*. Retrieved from <https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/3684%2C%203693.pdf>

Tribunal Arbitral du Sport Court of Arbitration for Sport (CAS). (2017). *CAS 2017/A/5481 Cruzeiro E.C. v. Al Wahda FC*. Retrieved from <https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/5481.pdf>